

fogva több alkalma nyílik az egyéni nevelésre, másrészt pedig kiépített és jól bevált pedagógiai elveket alkalmaz. Feltétele azonban, hogy képzett, lelkes tanárvezetők álljanak a csapatok élén.

Léleknevelés és osztályozás címen *Dr. Halász László* szól hozzá az újból nevelői intézménnyé alakított középiskola megreformálandó osztályozási rendszeréhez (5. sz.) Az elbírálásnál sem vehetjük csupán az ismeretanyag tudását mértékül, mert az osztályozásnak ki kell terjednie a tanuló egész jellemére, egyéni képessége és alkalmassága megállapítására is. A bizonyítvány a szellemi tudástartalom elbírálásán kívül állapítsa meg a növendék lelki és jellembeli begyakorlottságának fokát is.

A tanár egyénisége és az iskola között fennálló szoros viszonyra mutat rá *Balanyi György* fejtegetése. (4. sz.) Ma már a középiskolákban is a tanár szinte beleolvad a felülről támasztott sokféle követelés teljesítésébe és a velejáró rengeteg írásbeli munka elvégzésébe. A tanítási tervet végrehajtó hivatalnokká válik, akit valósággal gúzsba kötnek, csupán javítani akarásból. Ezzel szemben kiemeli a tanár egyéniségének döntő fontosságát, aki személyes példájával többet nevel diákjai jellemén, mint a legkitűnőbb módszerrel folytatott tanítással. A tanmenet, óratervezés stb. mind csak keret, amelybe lelket, színt, zamatot a tanár személyisége önt.

Ebbe a sokat vitatott problémába kapcsolódik bele *Sebes Gyulának* *A módszer és az egyéniség* címen közölt elmefuttatása is (6. sz.) A módszer fogalmának meghatározása, jelentőségének kiemelése után, rámutat a helyes módszer előnyeire, a módszertelenség következményére s végül ő is osztja Balanyi véleményét, hogy a módszer tulajdonképpen csak eszköz a tanításban, melyet a tanár választ ki s alkalmaz saját jobb belátása szerint.

A módszeres eljárás körébe tartozik a helyes tanmenet készítésének kérdése, amelyre *Szegedi Tasziló* O. S. B. ad kimerítő választ (6. sz.) Miután megokolta a tanmenet készítésének pedagógiai és didaktikai szempontból való fontosságát, rendszerezi azokat az elveket, melyeket tanár kollegáinak pontos és eredményes tanmenet összeállításához ajánl. *Erdős Tivadar* pedig az órarend készítésének módjára (5. sz.) vonatkozólag ad saját tapasztalataiból merített gyakorlati útmutatást.

A júniusi (7.) sz. *Balanyi György Középiskola és hagyomány* és *Dr. Csengő Nándor* *Az életnevelés és a Quadragesimo anno* című előadást tartalmazza. Az előbbiben szerző azt bizonyítja, hogy a gimnázium egységesítése voltaképpen a középiskola színvonalának süllyedését idézi elő. A nívó emelését csak a gimnáziumnak régi jogaiba való visszahelyezésével s a kevésbé tehetségesek számára felállított gyakorlati irányú középiskolák létesítésével lehetne elérni. Csengő szintén a modern élet lüktető iramára és korunk világnézeti harcaira előkészített ifjúság nevelését várja a középiskolai reformtól. Az előkészítést a Quadragesimo anno enciklika alapján tartja leginkább megvalósíthatónak.

Witzenetz Julia

Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlöny. 1937. 9—10. sz.

Dr. Dékány István : *Osztály és osztályelit.* Az osztályt sajátos egységnek kell tekinteni, amelyben nemcsak a tanár nevel, hanem a tanulók is nagy hatással vannak egymásra. Rendkívül fontos tehát, hogy milyen az osztály szelleme, azt a jó vagy a rossz elemek irányítják-e. A tanárnak kell elősegítenie, hogy a jobb elemek csoportja — az elit — irányíthassa az osztály közvéleményét s a maga példaadó, felfelétőrekvő munkájával magával ragadja a gyengébbek tömegét is. *Dr. Balogh Ilona* : *Budapest*

földrajzának tanítása az első osztályban. Hangoztatja a szülőföld ismertetésének nagy jelentőségét, majd Budapest földrajzának az Új Iskola szellemében való feldolgozását mutatja be vázlatyszerűen. *Lemle Rezső: Az érettségi vizsgálatok problémái.* Az írásbeli tételek központi kitzésének gondolatából kiindulva arra a megállapításra jut, hogy helyesebb az eddigi rendszer, — ha egyáltalában szükséges az írásbeli vizsgálat. Mert az — szerinte — feltétlenül mellőzhető volna. A szóbeli vizsga egyrészt nem ad alkalmat visszaélésekre, másrészt ott a tanár segítő kérdései feloldják a tanuló indiszpozícióját, tehát megfelelőbb és értékesebb, mint az írásbeli. Még a magyar nyelvnel esetleg megmaradhat az írásbeli vizsgálat, de itt is meg kell szüntetni az alternatív tételek szabad választását és csak irodalmi tételt kell kitzúzni, a másik két tárgynál azonban elegendő a szóbeli vizsgálat. *Dr. Péter Zoltán: Szelektció és a tanárság egysége.* Hogy a tanárság a nemzet érdekeit szolgáló szelektáló munkáját minden befolyástól mentesen végezhesse, éppen olyan függetlenségre volna szüksége, mint a bírói karnak, másrészt pedig egységesen kellene fellépnie azokkal a támadásokkal szemben, amelyek a szelektció miatt a társadalom részéről érik. Ha a mai tanáregyesületeket nem is lehetne egy egyesületbe tömöríteni, érdekeik védelmére mégis lehetne szervezni valami olyanféle magasabb intézményt, mint a társadalmi egyesületeket magábanfoglaló T. E. Sz. *Bozzay Zoltán: A magyar iskolaszatanatóriumok.* Ismerteti a szentgotthárdi és svábhegyi iskolaszatanatóriumok keletkezését s az azokban folyó gyógyító és nevelő munkát.

SZ. Z.

A Cselekvés Iskolája. V. évfolyam, 1936/37.

5—6. szám. *Dr. Várkonyi Hildebrand: Nevelés és gyakorlati lélektan c. folyotatólagos közleménye* ebben a számban a *Nevelői ráhatások — A „pedagógiai” szeretet-ről* szól. Főbb pontjai: 1. a szeretet mivoltának meghatározása és elválasztása a rokon fogalmaktól; 2. a szeretet szükségessége és fontossága a nevelésben. Az elsöben különösen figyelemreméltó annak a fejtegetése, hogy a szociális beállítottság még nem azonos a nevelői szeretettel. Ezen csak a növendék *fejlesztésére* szükséges lelki vonalmat értjük. *Dr. Belohorszky Ferenc: Az osztályfőnök-ről* ír. Az osztályfőnöki intézménynek iskoláinkban világnézeti nevelés megvalósítása a feladata. E cél érdekében az osztályfőnöknek a növendékekkel intenzíven egyénileg is kell foglalkoznia és az eredmények alapján tanártársaival rendszeres megbeszéléseket folytatnia a tanítás egységes szellemének érdekében. Részletesen kifejti az osztályfőnöki teendőket nemcsak az egyénnel való foglalkozás, hanem az osztályközösség nevelése terén is.

7—8. szám. *A nevelés és gyakorlati lélektan c. közleménysorozat* írója, *Dr. Várkonyi Hildebrand* új fejezetet kezd *A jellemnevelés kérdései*-vel s ebben a számban az *Alapfogalmak*-at tisztázza. Ezek: a személyiség, a jellem, vérmérséklet, az akarat, a viselkedés. Pontos meghatározásokkal először is különválasztja a jellemet mindattól, ami rokonságban áll vele. Majd behatóan tárgyalja a jellemet, annak tartalmi és alaki mozzanatait. Végül az elvont elméleti fejtegetések után az a gyakorlati megállapítás következik, hogy a jellem nevelhető, mert az egyes jellemvonások és viselkedések, amelyből maga a jellem összetevődik, nem merevek, hanem változtathatók. *Dr. Harsányi István: Óravázlatok készítése.* A közoktatásügyi igazgatásról szóló, 1933. VI. t. c. és végrehajtási utasításának fenti követelményét értelmezve, a cikk írója mérlegeli egyrészt azokat az előnyöket, amiket az óravázlatok készítése a nevelés és a tanítás ügye számára jelent. Majd rámutat olyan mozzanatokra, me-